

Naar volwassenheid

16 mei t/m 9 juni

Beleef de Lente

Op de knieën?	16 mei
Bouwen en verbranden	17 mei
Veerkracht	19 mei
Klokkenspeler Leo	21 mei
Ooievaars en weidevogels	23 mei
Ellebogenwerk	24 mei
Een station voor ooievaars?	26 mei
Om door een ringetje te halen !	28 mei
Ringen met een handdoek	30 mei
Gemiddelde ooievaar	31 mei
Pootjes kijken	2 juni
Terugblik ooievaars ringen 2019	4 juni
Culinair braken	6 juni
In de ban van de ring...	7 juni
HerinneRing	9 juni

Op de knieën?

16 mei, Arda van der Lee

Op de clips is duidelijk te zien dat de jongen hun poten beginnen te gebruiken. Echt staan is het natuurlijk nog niet. We zien ze nu al wel op de poten staan als er voedsel komt en als ze naar de nestrand gaan om te poepen. Maar een deel van de dag op de poten staan kan pas over enkele weken.

Nu staan ze op de onderbenen, bij vogels spreken we officieel van poten, maar ik zal het hier over benen hebben.

De mens heeft een boven-en onderbeen met daartussen de knie, tussen onderbeen en voetbeentjes zit onze enkel. Vogels hebben nagenoeg hetzelfde. De knie zit verstopt onder de veren, wat wij aanzien voor knie in een ooievaarspoot is eigenlijk de enkel. Onder de enkel is bij vogels is een lang voetbot tot aan de 4 tenen. Ze staan dus momenteel op het enkelgewricht en rusten op hun 'voet' om balans te houden. Deze 'voet' steekt naar voren.

Dat ziet er wat mal uit, als wij door de knieën gaan, wijst ons onderbeen juist naar achteren.

terug

Bouwen en verbranden

17 mei, Wim van Nee

Heeft u het filmpje 'Groeï in beeld' al gezien? Onvoorstelbaar toch, hoe snel die ontwikkeling gaat? En heeft u wel eens een vergelijking met mensen gemaakt?

Bouwstoffen

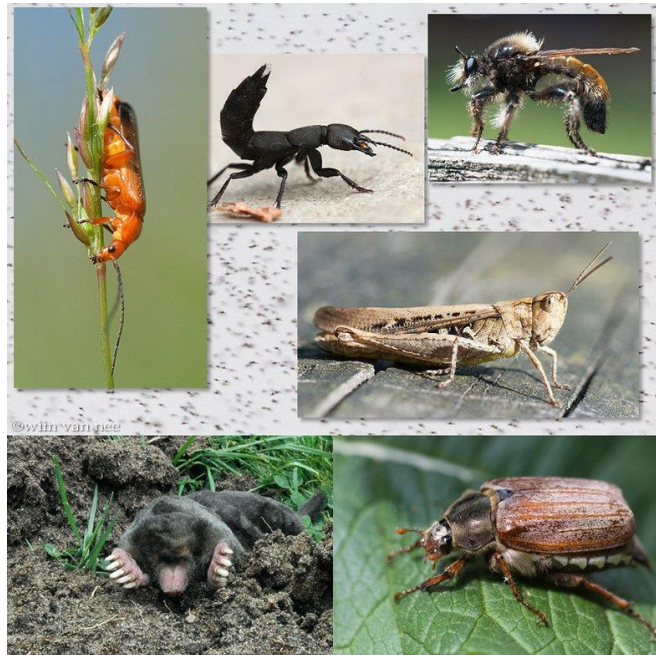
Voor de groei van het lichaam van een jonge ooievaar zijn bouwstoffen nodig. Het skelet wordt opgebouwd, de spiermassa groeit en de veren ontwikkelen. Aan alleen wormen heeft de jonge ooievaar te weinig. Er is een grotere verscheidenheid aan bouwstoffen nodig en die moet komen uit een gevarieerd aanbod aan dierlijk voedsel.

Brandstoffen

Eénmaal volgroeid zijn bouwstoffen alleen nog nodig voor het onderhoud van het ooievaarslijf. De cellen in het lichaam vervangen zichzelf continu en ieder jaar wordt het hele verenpak vervangen.

Voor het dagelijks leven heeft de ooievaar brandstoffen nodig. Hiermee laat hij zijn inwendige kacheltje branden en hij haalt er energie uit om te bewegen.

Bij jonge ooievaars ligt het accent dus op de opbouw van het lichaam, bij volwassen ooievaars op het onderhoud ervan. Daarom hebben jonge ooievaars vooral behoefte aan bouwstoffen. Het gevolg is dat jonge ooievaars kritischer zijn, als het aankomt op de samenstelling van het menu.

Bij mensen is het niet anders. Het belang van goede voeding tijdens de jeugd is groot. Het bouwt een lichaam op voor de rest van het leven.

50 keer

Dierlijk voedsel is eiwitrijk en het mooie is, dat die eiwitten zowel bouwstof als brandstof kunnen zijn.

Met het voedsel zoeken en het voeden van de hongerige jongen hebben de oudervogels het heel druk. En er moet heel veel voedsel beschikbaar zijn. Hoe krijgen ze het anders voor elkaar om de jongen in 10 weken tijd 50 keer zo zwaar te laten worden?

Pas deze berekening maar eens toe op een mensenbaby van 3 kilogram...

terug

Veerkracht

19 mei, Caroline Walta

Onze drie kuikens krijgen steeds meer de vorm van echte ooievaartjes. Ze kijken steeds pienterder uit hun ogen, beginnen te staan (nog even met de snavel als 'derde poot') en aan de vleugeltjes verschijnen de eerste slagpennen.

Het verenpak van een vogel zit bijzonder in elkaar.

- **donsveren:** deze zie je bij een volwassen ooievaar niet meer, maar als kuiken zijn ze hiermee geboren. De bedekking lijkt meer op een vacht: kort en pluizig. Zonder beschermende dekveren, wordt het dons gauw nat en kunnen de kuikens onderkoeld raken en kouvatten. Op die leeftijd zijn ze dus erg afhankelijk van het beschermende lichaam van de ouders.

- **dekveren:** dit zijn de veren die wij aan de buitenkant zien, ze liggen dakpansgewijs over elkaar en geven de vogel vorm en kleur. Veren zijn waterafstotend en zorgen dat het lijf eronder droog blijft.

- **slagpennen:** dit zijn de stevige veren aan de vleugels, die het vliegen mogelijk maakt. Bij de ooievaar het enige zwart in het witte verenpak*, let maar eens op als de vogel zijn vleugels spreidt om van het nest te vliegen. De staartpennen zijn ook belangrijk, om mee te sturen en remmen.

Zo'n mooie garderobe moet je goed onderhouden. Daarom besteden de ooievaars uren aan de verzorging van hun verenpak. Ze maken hierbij gebruik van vet uit hun stuitklier. Je ziet dat de kuikens ook steeds meer aandacht krijgen voor het poetsritueel.

En soms springen pa en ma bij door vuil en beestjes van hun lijfje te peuteren. Heel nuttig, maar ik denk dat ze ook wel genieten van hun schoonheidsbehandeling. Ja, ja, vanaf nu worden ze steeds mooier!

*) soms heeft een ooievaar ook wat zwart in de staart, kijk maar eens naar de clips waarin je de achterkant ziet van pa (= met ring).

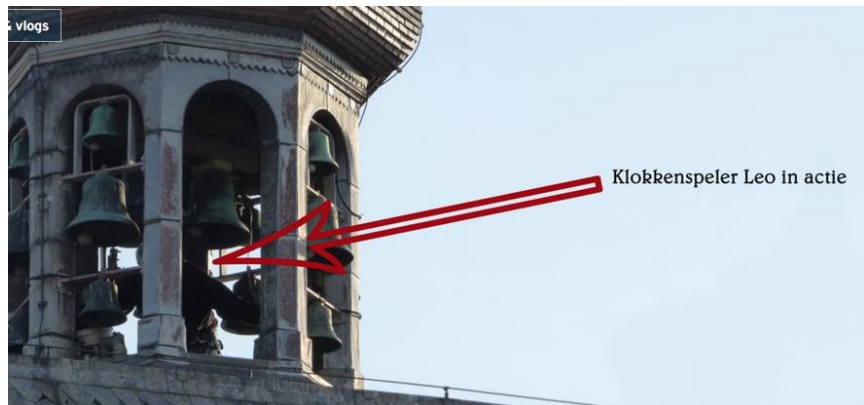
Close-up van de ooievaarsvleugel
(foto Caroline Walta)

terug

Klokkenspeler Leo

21 mei, Leo Daanen

Eventjes tussen alle toeters en bellen, je als een kind in een speelgoedwinkel voelen.

Het nest schoonmaken

In een vorige blog "takken sjouwen" heb ik het uitgebreid gehad over het nest schoonmaken, incl. filmpje van Jan-Willem. Maar het blijft dan niet bij het nest schoonmaken, want jullie hebben ook graag een helder beeld toch !! Om bij de webcam te komen, moet je A: geen hoogtevrees hebben en B: de nodige smalle trapjes op en je door super smalle luikjes wurmen. En ja "Wurmen" dat klinkt erg toepasselijk bij de ooievaars ;-) maar je moet zeer zeker geen vol postuur hebben, want dan kun je ook gelijk de brandweer bellen om je eruit te laten trekken.

Bimbam, bimbam

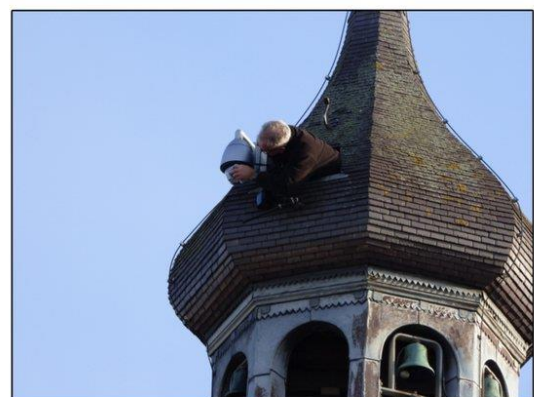
En heb je deze trapjes en smalle luikjes overwonnen, dan kom je bij het carillon terecht, zie foto boven. En ja mensen, dan kan ik het niet laten hé, dan MOET ik gewoon effe aan een paar klepels trekken. Bimbam, bimbam klinkt het dan beneden en dan zie je de mensen naar boven kijken. Hé is dat carillon van slag af of wat hoor ik toch, hahaha. Ja en dan moet ik opletten dat ik het niet in mijn broek doe van het lachen daarboven. Dan nog snel aan 1 klepeltje trekken en je ziet ze weer kijken ;-) geweldig dit, als een kind in een speelgoedwinkel haha.

Weer wurmen!

Ja en dan ben ik bij het carillon en dan moet ik op de stangen van de klokken gaan staan en in het plafond erboven wéér door zo'n luikje. En deze is nog smaller dan de andere, dus weer even

Pffff , eindelijk frisse lucht haha

Zo nu even lensje, IR lamp en microfoon poetsen.

“wurmen” en dan kom ik in de koepeltoren terecht Poepoe, ik ben er. Eerst even wat zweet van mijn bolletje poetsen, zei ik ik ben er, nee ik ben er nog helemaal niet.

Even zemen

In de mooie bolle koepeltoren zit nog een luik, met dik lood bekleed en is loeizwaar. Deze even, nou ja even want je kan er moeilijk bij, eruit wippen en dan is het Kiekeboe en ik krijg eindelijk heerlijke frisse lucht (zie foto hierboven). Dan even de bolle lenskap van de webcam zemen, de IR lamp en de richtmicrofoon schoonmaken en klaar is Kees, euhhh Leo. Gefikst dus, maar ja nu moet ik ook nog dezelfde weg terug wurmen, Pffff

Maar wel een prachtig mooi uitzicht daarboven, dat dan weer wel. En we doen het allemaal voor jullie lieve mensen, kijk eens wat een mooi uitzicht en alles schoon, dus heel veel kijkplezier.

P.s. Jan-Willem is ook mee geweest, maar zag er halverwege vanaf, niet omdat hij te stevig is, nee absoluut niet. Maar zijn knietjes begonnen wat te beven en te wieberen haha.

Met dank aan Kroeskarper voor zijn leuke foto's (zie vermelding).

Foto Leo: gemaakt tijdens de webcam schoonmaken, hier zie je helemaal links ook de welbekende poel liggen.

terug

Ooievaars en weidevogels

23 mei, Arda van der Lee

Het aantal ooievaars in Nederland is sinds de jaren '90 van de vorige eeuw toegenomen, tot een kleine 1100 broedparen. Maar nu gaan er geluiden op dat deze toename van ooievaars een nadelig effect heeft op de stand van de weidevogels. Graag leg ik (namens STORK) uit waarom dit een misverstand is.

Veel mensen denken dat ooievaars nogal wat kuikens van weidevogels eten. Maar uit onderzoek van braakballen van ooievaars blijkt dat ze veel regenwormen, kevers en emelten eten en daarnaast ook muizen en een enkele keer een mol. Dit wordt bevestigd door de vele beelden van webcams bij ooievaarsnesten, die we tegenwoordig hebben. Behalve muizen, kikkers en mollen worden er vrijwel geen grotere prooien aan de jongen op het nest gevoerd.

Onderzoek weidevogelnesten

Daarnaast is er geen wetenschappelijk onderzoek bekend waaruit blijkt dat de ooievaar een predator (rover) is van (weide)vogels. Dit beeld wordt bevestigd door een onderzoek in NW Overijssel, waar ongeveer 1000 weidevogelnesten met camera's zijn gevolgd. Het onderzoek vond plaats in weidevogelgebieden waar ook ooievaars broeden en voedsel zoeken. Geen enkele keer bleek een ooievaar daar een weidevogelnest leeg te roven of werd een jonge weidevogel naar een ooievaarsnest gebracht. Ook uitgebreid onderzoek in Polen, waar veel ooievaars in weidegebieden leven, blijkt niet dat ooievaars (jonge) weidevogels als prooi kiezen.

Geen jager

Dat is ook goed te verklaren; een ooievaar is geen echte jager, hij stapt gewoonlijk rustig door het grasland en pakt wat er voor zijn snavel komt. Snelle, vluchtende prooien als jonge weidevogels ontkomen makkelijk, zij zijn veel sneller dan deze voedselzoeker. Ooit een ooievaar door de wei of een hooiland zien rennen? Ze lopen er wel, maar vaak achter de tractor aan om dieren die bij het maaien geraakt zijn te pakken.

Ooievaar is weidevogel

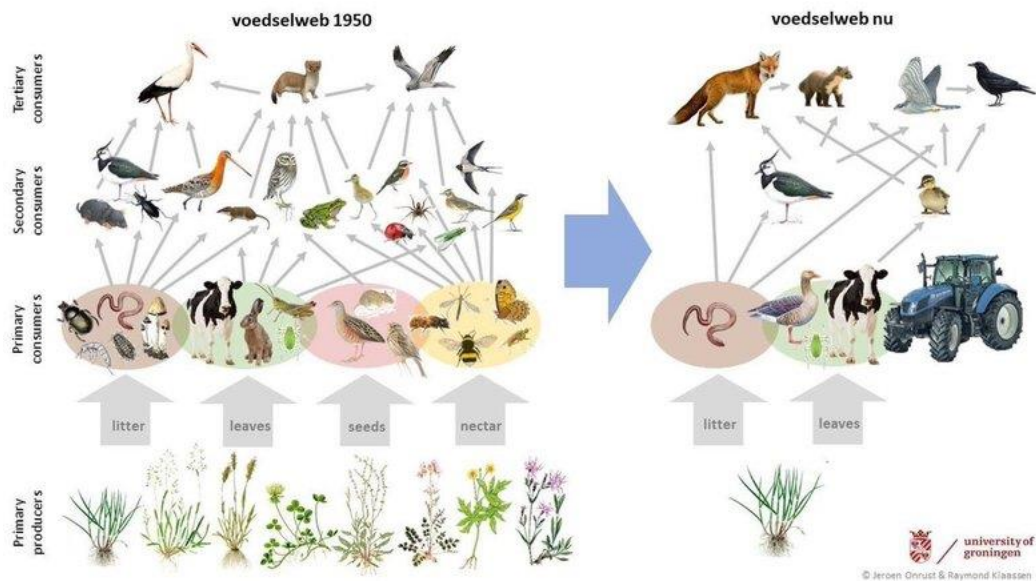
Kortom, het is een groot misverstand dat ooievaars een belangrijke reden zijn voor de achteruitgang van de weidevogels. Laten we gewoon genieten van deze prachtige vogel, die weer steeds meer te zien is in Nederland. Wist u trouwens dat de ooievaar zelf ook als een weidevogel wordt beschouwd?

Achteruitgang weidevogels

Waarom de weidevogels dan wel heel snel achteruitgaan is een ander verhaal.

Al decennia lang zijn de Nederlandse melkveeiden open en groen. Deze leefomgeving veranderde echter enorm vanwege de intensivering van de landbouw, waardoor het voedselweb in de bodem ook enorm veranderde. Het bodemleven in de weidegebieden nam dramatisch af. Kijk maar naar de afbeelding.

De aantallen weidevogels daalden vervolgens ook sterk, doordat het steeds moeilijker werd, voor met name de kuikens, om voldoende voedsel te vinden.

terug

Ellebogenwerk

24 mei, Wim van Nee

Vanmorgen op de markt gebeurde het weer. Ik stond keurig op mijn beurt te wachten, samen met nog drie klanten. Ik had goed opgelet wanneer ik aan de beurt was. Toen sloot een mevrouw met een hondje en een boodschappenwagentje aan.

Fatsoen

'Wie kan ik helpen', zei de marktkoopman. 'Een pond tomaten', zei de mevrouw die als laatste was aangekomen over mijn schouder heen. Ik was te verrast om er iets van te zeggen, evenals de andere wachtenden, die net zo verbaasd opkeken als ik.

Dat deed me denken aan de drie jonge ooievaars op het nest. Die kennen ook helemaal geen fatsoen. Als er eten komt, dan doe ze hun best om zoveel mogelijk te verorberen. Een beetje rekening houden met de nestgenoten is er niet bij. Die zorgen zelf maar dat ze iets krijgen.

Op het kantje

In de natuur leven dieren allemaal op het kantje van wat mogelijk is. Zelfs bij voldoende voedsel, ontstaat er weer gebrek. Er zijn dan namelijk ook meer bekken of snavels om te vullen, waardoor de boel toch weer snel opraakt. Wil je het als ooievaarskuiken redden, dan moet je vooral goed voor jezelf zorgen en geen rekening houden met je nestgenoten. Dat wordt de kleintjes vanaf het begin ingeprent. Het zijn niet pa of ma die bepalen welk jong eet, het zijn de jongen zélf die dat moeten regelen. Niks voer in de snavel geduwd, gewoon zo snel mogelijk zelf pakken wat er op het nest wordt uitgebraakt. En daar heb je als ooievaarskuiken je ellebogen voor nodig.

Overleven in de dierenwereld is ellebogenwerk. En ellebogenwerk is een overlevingsstrategie. De mevrouw op de markt paste deze strategie moeiteloos toe, hoewel er geen enkel gebrek aan voedsel was. Een mens is niets vreemd.

Brood

Toen ik even later naar de broodkraam liep, zag ik nog één zo'n lekker brood liggen met pompoenpitten erop. Vóór mij zag ik een man die ook richting broodkraam koerste. Hij zal toch niet ... dacht ik. Ik versnelde mijn pas ...

Ik ben ook maar een mens...

terug

Een station voor ooievaars?

26 mei, Caroline Walta

Veertig jaar geleden ging het zo slecht met de ooievaars, dat ze gefokt moesten worden om de soort in stand te houden. Om te wennen aan een leven in het wild, werden de in gevangenschap geboren jongen verdeeld over 12 plekken in het land: 'ooievaarsbuitenstations'. Vandaag blog ik vanaf zo'n plek.

Als klein meisje in de jaren 70 moest ik voor het zien van ooievaars naar de dierentuin, want in ons land waren ze uitgestorven. De landbouwbedrijven groeiden, het waterpeil werd verlaagd om de grond geschikt te maken voor zware machines en gif moest de weilanden vrij maken van ongedierte. Die economische groei betekende een dramatische daling van de ooievaarsstand.

Op het goede spoor

De mens merkte de schade aan de natuur uiteindelijk op en de zwaarste bestrijdingsmiddelen werden verboden. Het fokprogramma van de ooievaar startte, waarbij volwassen ooievaarsparen uit het buitenland voor nageslacht zorgden. De jongen kregen na een verblijf in één van de 12 buitenstations de vrijheid. Toen zij tot broeden kwamen, ontstond weer een zelfstandige populatie.

In het nieuws

Aangezien ooievaars vrij trouw zijn aan hun broedplaats, kun je in en rond de oude buitenstations nog steeds nesten vinden. Eén zo'n voormalig station is Herwijnen. Hier zijn de eieren van de doodgeschoten ooievaar uit De Lutte naar toe gegaan. Het station ligt in de buurt van het voormalig fokstation zelf, Groot-Ammers (beter bekend als 'Ooievaarsdorp Het Liesvelt').

Dromen

Een ander station dat nog steeds actief is, is De Lokkerij. De naam heeft niets te maken met 'lokken', maar komt van de familie Van Lokken die hier een boerenbedrijf had. Het ligt aan de rivier de Reest, een natuurgebied dat te vergelijken is met het Gennepse Niersdal. Het buitenstation geeft voorlichting, vangt zieke en/of gewonde ooievaars op en maakt op ambachtelijke wijze nestmanden. Op en rond het terrein zijn zo'n 50 nesten, op palen, daken en in bomen. Als kind had ik nooit kunnen dromen dat ik hier zou rondlopen tussen de wilde ooievaars.

Kijkje achter de schermen in het hospitaal (foto Caroline Walta)

terug

Om door een ringetje te halen !

28 mei, Leo Daanen

Spannend is het elke keer weer, voor mij zelf, mijn zus en zwager, maar zeker ook voor de Groentjes van de IVN en voor de ouders en andere belangstellenden.

Foto Leo: De drie kuikens in Akinese houding, de middelste is soms wat nieuwsgierig zoals je ziet. (Foto 2016)

Aaaaahhhhh

Tsja wat wil je ook. Als de kuikens op de grond liggen in de 'dood-houding' (akinese genaamd) dan zijn het ook echt leuke en mooie vogeltjes hoor. Zodra je er eentje uit de welbekende blauwe Ikea-tas pakt, hoor je gelijk om je heen Aaaahhhh..... En plat gezegd hoor je dan: "kiek toch us wa moi". Tsja dan krijg ik zelf gewoon spontaan kippenvel, nee geen ooievaarsvel haha. Letterlijk gezegd zijn ze dus spreekwoordelijk om door een ringetje te halen en dat gaan we dan ook letterlijk en figuurlijk doen.

Ringen

Velen zijn er al een poosje over bezig, wanneer worden ze geringd? Ja lieve mensen, ringen kan je niet zomaar hoor, allereerst moet er een hoogwerker aan te pas komen. De Groentjes van het IVN willen dat altijd graag op woensdagmiddag na 16.00 uur. Ik zal zelf ook aanwezig moeten zijn, of ik moet elders een ringer gaan zoeken, mar da wil ik nie ;-). Dus kort gezegd, iedereen moet op een bepaalde dag kunnen. En wat denk je van onze kuikens, zijn die er klaar voor? Want ook zij moeten die dag beschikbaar zijn haha. Nee grapje hoor, maar zij moeten wel op leeftijd zijn en dat is

minimaal 4 weken oud. Nou wat dat betreft zijn ze klaar om te ringen, oftewel om door een ringetje te halen.

35 dagen

Woensdag a.s. zijn de kuikens ongeveer 35 dagen oud, dus 5 weken oud en tijd om te ringen dus. De hoogwerker, de gemeente Gennep, de Groentjes, de ouders, mijn steun en hulp Zus en Zwager, ik zelf, allemaal kunnen ze woensdag. Dus om 16.00 uur gaan we de kuikens met de hoogwerker naar beneden halen en ringen.

Lelijkerd

Het ringen gaat als volgt, ik doe voor alle veiligheid eerst een veiligheidsgordel aan, want soms moet ik uit het bakje om erbij te kunnen. Soms ga ik op het nest om een braakbal of iets dergelijks van het nest mee te nemen om te laten zien. Dan gaan we naar boven, ik dek de ooievaars af met een handdoek, dan blijven ze rustig. Pakken ze een voor een van het nest en stoppen ze in de bekende blauwe tas. Dan gaan we naar beneden, ringen meten en wegen ze, maken de snaveltjes schoon mits deze vol zitten met vastgeplakte troep. Vervolgens brengen we ze weer naar boven en zullen jullie zien dat ze na enkele minuten weer gewoon hun gang gaan, alsof er niets gebeurd is.

Pa en Ma hebben mijn kop inmiddels al vaker gezien en die weten ondertussen wel, als die lelijkerd boven het nest uitkomt, dan worden onze kids geringd. Nou Ma ik bekijk het wel even op afstand af hoor, ik hoef die lelijkerd niet meer van dichtbij te zien, Ajuuu ik ga wel op die andere schoorsteen staan, mzzlll.

Foto Leo: Wat een gezelligheid daar in Gennep hé, mooi toch ! (Foto 2016)

terug

foto: Wim van Nee

Ringen met een handdoek

30 mei, Arda van der Lee

De jongen hebben gisteren een ring om hun linker poot gekregen en ze zijn gemeten en gewogen. Daarvoor zijn ze door Leo even van het nest gehaald.

De kuikens hebben een (Elsa) ring om de linker tibia (bovenloopbeen) gekregen. In even jaren ringen we ooievaars rechts en in oneven jaren links, het jaar 2019 betekent dus links ringen. Alle gegevens worden later door de ringer ingevoerd in Griel, het programma van Vogeltrekstation Nederland.

Code op de ring

Ieder land heeft zijn eigen unieke code. NLA staat voor NederLand Arnhem. Dat stamt nog uit de tijd dat het Vogeltrekstation in Arnhem gevestigd was. De code bevat altijd de letter E op de tweede positie. Ervoor staat nog één cijfer, erachter drie, bijvoorbeeld 1E003. De ring is achtkantig, het nummer staat er vier keer op. De letters zijn zo groot, dat ze goed bij een ooievaar in het veld af te lezen zijn met een verrekijker of (nog beter) een telescoop. In Nederland zijn de eerste ELSA-ringen in 2010 aangelegd. Meer over ELSA-ringen op de STORK-site: www.ooievaars.eu

Handdoek

Soms gebruiken ringers een handdoek bij het ringen. En dan niet om hun zweetdruppeltjes af te vegen. Leo legt bij aankomst met het bakje van de hoogwerker bij het nest een grote handdoek over de jongen. Daardoor blijven ze extra rustig. Ook bij het terugleggen blijft de handdoek tot het laatste moment over hen heen. Beneden op het plein dient de handdoek als kleedje voor de jongen.

terug

foto: Wim van Nee

Gemiddelde ooievaar

31 mei, Wim van Nee

"Hoe oud kan een ooievaar worden?" Dit is een bekende FAQ, een Frequently Asked Question, ofwel een veelgestelde vraag. De meeste ooievaars sterven in hun eerste levensjaar. Maar hiertegenover staat een aantal hoogbejaarde exemplaren, leeftijden van boven de 30 jaar komen voor.

Als je de gemiddelde leeftijd zou uitrekenen, dan kom je op een nietszeggend getal uit. We gaan die berekening dus niet maken.

Bestaan er eigenlijk wel gemiddelde ooievaars? Nu bedoel ik niet de leeftijd, maar een gemiddeld gedrag. Zijn alle ooievaars wat dat betreft gelijk, of zijn er grote verschillen?

Dominant en meegaand

Als je al heel lang met ooievaars bezig bent, dan leer je ze beter kennen. Er zijn dominante ooievaars en meer meegaande types. Er zijn er die graag in kolonieverband broeden en er zijn individualisten. De één eet vooral insecten en een ander brengt vaker een mol mee. De één heeft een vroeg broedsel, de andere een laat broedsel.

De éne keer is het éne een voordeel, de andere keer het andere. Dankzij allerlei individuele verschillen kunnen ooievaars als soort overleven. Als omstandigheden veranderen zijn er altijd individuen die die verandering gemakkelijk de baas kunnen, terwijl andere erop stranden. Juist die verscheidenheid maakt de ooievaar als soort een goede overlever. De ooievaar is een pure opportunist.

Nobelprijs

Kan het dan nooit misgaan? Jazeker, dat kan wel. In de jaren '50 en '60 was het gebruik van DDT heel gewoon. Het is een zeer effectief insectendodend middel. De uitvinder ervan heeft zelfs de Nobelprijs gewonnen. Dat DDT bijzonder slecht afbreekbaar is en jarenlang een dodelijke invloed heeft, werd later duidelijk. In 1973 is het gebruik van DDT in Nederland verboden. De klap aan de ooievaars was echter al uitgedeeld. Het was niet zozeer de DDT zelf, maar juist het onvoorstelbare gebrek aan een gezond insectenleven in het Nederlandse natuurlijke en agrarische landschap. Daar was zelfs de opportunistische ooievaar niet tegen opgewassen.

De gemiddelde ooievaar? Ik ken hem niet. Verscheidenheid, dat is pas sterk.

terug

Pootjes kijken

2 juni, Caroline Walta

Ringen zijn er in allerlei soorten en maten, zilver, goud, ingelegd met diamant of andere edelstenen. Heel sober of juist sierlijk. Die ringen zitten meestal om mensenvingers. Voor ooievaars zijn er ook verschillende ringen.

- één grijskleurige ring (=metaal) om de linker of rechterpoot. Deze is rond en er staat een nummer op. Het gaat om 2x hetzelfde nummer, iets versprongen, zodat het van verschillende kanten te zien is. De naam van het ringstation staat er in kleine letters op. Voorbeeld: Arnhem Holland 1398.

- één zwarte ring (=kunststof) om de linker of rechterpoot. Deze heeft platte vlakken en er staat een code op van 5 tekens, een combinatie van cijfers en letters. Het gaat om 4x (op elk vlak) hetzelfde nummer, zodat het van verschillende kanten te zien is. De naam van het ringstation staat er in kleinere letters op, maar ook groter als landcode. Dit type ring noemen we ELSA-ring Voorbeeld: NLA (code voor Nederland) 2E618.

- twee ringen (één van metaal of ELSA en één of meerdere van gekleurd kunststof) meestal aan iedere poot afzonderlijk. De kleurring maakt de vogel extra herkenbaar. Ze worden gebruikt voor specifieke onderzoeken en projecten. Er bestaan verschillende kleuren en cijfer/letter-combinaties. Voorbeeld: op de foto staat een ooievaar uit België met kleurring zwart 074.

Trek je er wel eens op uit met je verrekijker? Let dan eens op de poten, een melding over waar en wanneer een geringde vogel is gezien, is heel erg welkom. Je levert zo een bijdrage aan de internationale onderzoeken naar vogels. Meer lezen? Neem een kijkje op www.vogeltrekstation.nl

Soorten ringen (collage Caroline Walta)

[terug](#)

Terugblik ooievaars ringen 2019

4 juni, Leo Daanen

Bij deze het beloofde blog over het ringen van onze 3 ootjes in Gennepe.

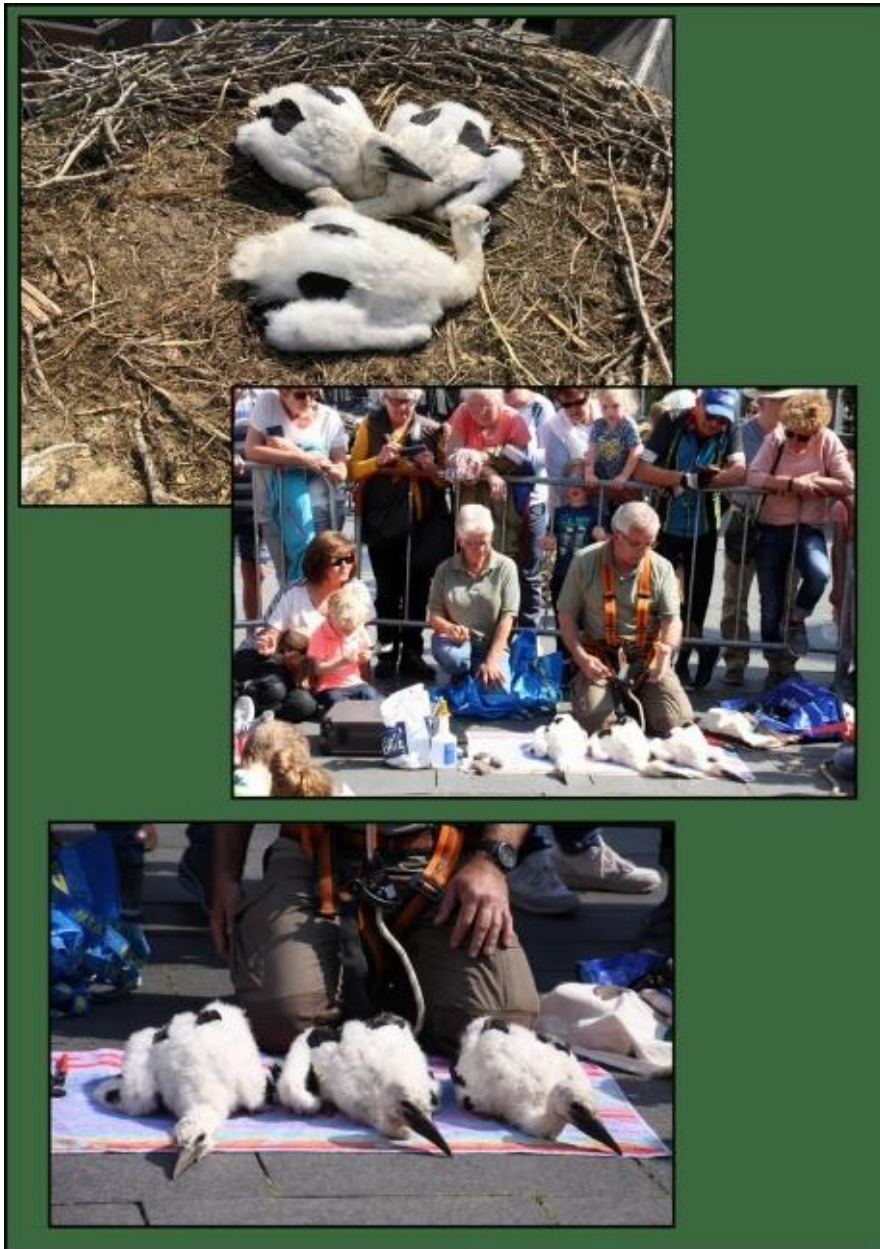

Foto Leo: Impressie van het ringen in Gennep, was weer super gezellig

Live uitzending ?

Iedereen keek er al naar uit, wanneer worden ze nu geringd ? is dat al bekend ? en is het ook live te zien ? Dat waren diverse vragen in het clubhuis daags voor het ringen. En ja het werd live uitgezonden, althans van het nest halen en terugbrengen. Maar Jan-Willem zou Jan-Willem niet zijn als hij niet persoonlijk naar Gennep zou komen. Het prachtige filmpje hebben jullie inmiddels al (misschien wel meerdere malen) gezien. Dank nogmaals Jan-Willem.

Zus en zwager

Maar ook Mihari (met camera) Kroeskarper (met camera), Nantlle (met camera) en Joba waren aanwezig. En niet te vergeten mijn eigen vrouwtje met onze kleinzoon Floris (zie foto) waren er, manneke heeft er echt van genoten hoor. Maar zonder mijn zus Maria en zwager Richard ga ik niet op pad, deze zijn mijn steun en toeverlaat bij het ringen. Toppers die twee hoor, zou ze niet willen missen haha.

Paspoorten

Dan rest mij nog de gegevens van onze drieling die notabenen op het monumentale 400 jaar oude Stadhuis van Gennep zijn geboren, dat maak je niet elke dag mee ;-). Dan de gegevens of in dit geval misschien beter verwoord de paspoorten van onze drieling.

Ring nummer	Vleugel	Snavellengte	Kop/Snavel	Tarsus	Tarsus + Teen	Gewicht
5E434	262 mm	75 mm	155 mm	150 mm	225 mm	2680 gram
5E435	275 mm	82 mm	163 mm	160 mm	242 mm	2890 gram
5E436	270 mm	83 mm	163 mm	160 mm	240 mm	2790 gram

Foto Leo: Mooi uitzicht op het nest, het Carillon, de webcam en de andere schoorsteen, waar pa en Ma soms ook verblijven

terug

Culinair braken

6 juni, Arda van der Lee

In sommige gebieden worden volop rivierkreeften aangevoerd voor de jongen. Ook deze moeten door de ouder weer uitgebraakt worden op het nest. En dat valt niet mee, een stuk of 10 kreeften met poten, antennes en andere uitsteeksels naar buiten werken.

Hier bij mij in Ankeveen komen de ouders voortdurend met hun krop vol kreeften aangevlogen. Het is fascinerend om te zien hoe de jongen, hoe klein ze ook zijn, zo'n kreeft naar binnen werken. De kop moet eerst, dan glijdt het lekker makkelijk. Maar dat valt nog niet mee, als de andere kuikens op jouw smakelijke hapje loeren.

Maar is het dan toch gelukt, dan zie je de kreeft als een dikke prop door de keel naar beneden glijden. Erg veel vlees zit er niet in het harde skelet van zo'n kreeft. Dus goed dat er zoveel door de ouders worden gebracht. Onder het nest, in braakballen, maar ook op andere plekken vind je de resten van de skeletten.

Culinair hapje

Ze vormen ook voor allerlei andere dieren een makkelijke prooi én een smakelijk hapje, bv. voor vossen.

De rivierkreeft hoort bij de invasieve exoten en ontwikkelt zich in sommige gebieden tot een plaag. Dus hoe meer kreeften in de maag van ooievaars en andere rovers terechtkomen, hoe beter.

terug

In de ban van de ring...

7 juni, Wim van Nee

Dat moeten ringers wel zijn, toch? Die willen toch graag alle vogels ringen? Nee, mis. Ringers willen vogelonderzoek mogelijk maken .

Dat kan gaan over onderzoek naar trekgedrag, overleving, reproductie of spreiding over het land. Of over de ontwikkeling van een populatie over een langere termijn of veranderingen in trekgedrag. Zo heeft het ringen altijd een achterliggend doel.

Te pas en te onpas

Dat betekent ook dat er niet te pas en te onpas geringsd wordt. Een deel van de jongen ringen, is genoeg om voldoende informatie te verzamelen over de hele populatie. Het ringen gebeurt met de juiste spreiding en dekking over het land.

Bij de ooievaars wordt daar ruimschoots aan voldaan. Het is dus niet nodig en zelfs niet wenselijk om alles te ringen. Dan heb ik het nog niet eens over de inspanningen die een ringer moet verrichten en de kosten die hij of zij moet maken.

De jongen in Gennep doen wel mee aan het onderzoek. Het aantal broedparen in Brabant en Limburg is niet groot en we zijn heel benieuwd hoe de ontwikkeling van de populatie daar verloopt.

Genoeg

Een andere reactie die we wel eens horen: Weten jullie nu nog niet genoeg? Wordt het geen tijd om met het ringen te stoppen?

Nee, dat zeker niet. We weten dan misschien een heleboel over het verleden, we weten nog niets over de toekomst. Daar moeten we dus op anticiperen. Alleen dan kun je over een langere periode ontwikkelingen en veranderingen waarnemen. En aan de bel trekken, als er iets verontrustends gebeurt.

En de ringers? Die willen zeker niet alle vogels ringen, maar ze voeren het ringwerk wél graag uit, natuurlijk! Het is een voorrecht om het te mogen doen.

En mocht u in de komende weken getuige zijn van het ringen van ooievaars, dan maakt u van dat voorrecht een beetje mee.

terug

HerinneRing

9 juni, Caroline Walta

Mijn telefoon zoemt, de agenda geeft een herinnering dat het zover is: het ringen van de jonge ooievaars in de regio Den Haag. Weet je wat... ik geef jullie een kijkje in mijn digitale dagboek!

Woensdag 5 juni

14.00 uur Den Haag, Smaragdhorst

Dit is één van de oudste nesten van de regio, bovenop de schoorsteen van de flat. Mijn collega vrijwilliger van de Haagse Vogelbescherming Peter Waenink is professioneel (bomen)klimmer en jaarlijks helpt hij bij het uit het nest halen van de jongen. Het werken op daken is aan regels gebonden en dat mag je niet zomaar doen.

Verder hebben we toestemming nodig van de Vereniging van Eigenaren (VvE) en de beheerder van het pand, Vb&t VvE Diensten. Dit jaar zijn er nieuwe contactpersonen en ik nodig ze uit om het ringen bij te wonen. Het is mijn doel dat deze betrokkenen ook contact opnemen met mij als er onderhoud gaat plaatsvinden op het dak. Zo kan ik het nest en de jongen optimaal beschermen.

Voor de flat maken we kennis en volgt controle of we de juiste sleutels hebben voor het juiste dakluik. Dat scheelt boven een heleboel gepuzzel. De ladder naar het dak zit ook aan een ketting, het blijft Den Haag... alles wat je niet vergrendelt krijg vleugels. De facilitair medewerker gaat mee, als een cipier met een sleutelbos. We klauteren door het dakluik en geven elkaar de spullen door. Buiten worden we verwelkomd door naar ons hoofd duikende kleine mantel en zilvermeeuwen.

De ooievaar heeft een andere tactiek, die gaat er vandoor en geeft met een enkel klepsignaal aan dat de jongen zich 'voor dood' moeten houden. De gebruikelijke verdedigingshouding als er dreiging is rond het nest. Peter brengt de zekeringen aan en ik leg de ringspullen klaar. De facilitair medewerker en voorzitter van de VvE bespreken diverse punten van onderhoud. Ik breng in dat we na het broedseizoen het nest kunnen uitdunnen, zodat er minder gewicht op de schoorsteen drukt. De uitlaatpijpen hebben we al eerder verlengd, zodat er geen takken meer in de gaten vallen.

Vanaf de schoorsteen laat Peter de jongen in de tas naar het dak zakken. Het is een duo, ik ring, meet en weeg ze en geef intussen uitleg. We moeten een beetje vaart maken, want hierna gaan we door naar twee daken verderop, waar ook mensen klaarstaan. Bij het opruimen wel opletten dat er niets op het dak blijft liggen. Het zal niet de eerste keer zijn dat een betrokkene beneden zegt: 'waar heb ik nou mijn telefoon gelaten?'

15.00 uur Den Haag Suzannaland blok 3

Hier gaat de toegang tot het dak met een sleutelcode die we vooraf hebben gekregen. Den Haag TV mag mee om het ringen te filmen. In de reportage wil ik aangeven hoe belangrijk het is om het laatste beetje groen in onze stad te beschermen. De betrokken boswachter is wegens drukke werkzaamheden verhinderd, dus ik zal zelf het woord moeten doen. Als ik later de opnames terug zie, denk ik: 'volgende keer mijn handen uit m'n zakken halen.'

16.00 uur Den Haag Suzannaland blok 2

De schilders die ons toegang zouden geven tot het dak waren eerder klaar met hun werkzaamheden en zijn al vertrokken. Ik probeer altijd 'back-up' contacten te regelen en ben heel blij dat de man die ik zoek net uit zijn werk komt. Fijn dat we toch naar boven kunnen om ook de jongen op dit nest te ringen. Het valt me op dat twee van de drie jongen zwarte veren hebben, de ene in de staart, de ander op de kruin. In eerdere jaren hadden ze dit niet. Maar de jongen van blok 3 wel. Is de man van blok 3 misschien vreemd gegaan met de dame van blok 2?

In mijn volgende blog het vervolg, over een boomnest en de brandweer...

Collage (Caroline Walta)

terug